

har havt bethdelige Udgifter til dette Siemed, idet den i Gabels Gaard har indrettet Genmandsfenge, og at den forøvrigt er stillet saaledes med Hensyn til Indquarteringen, at den ikke har Lyft til at gaae ind paa Forslaget; men det er ikke nogen finantfiel Skrupel, der foreligger. Den Forandring, Lovb. fastet er undergaaet i Folkethinget, idet Forholdstallet fra $\frac{1}{2}$ er forandret til $\frac{2}{3}$ og $\frac{1}{3}$, er heller ikke foranlediget ved det oeconomicke Tryk, hvorunder Kjøbstæderne ganske vist lide; thi ligeoverfor det har dette Spørgsmaal ikke nogen som helst Betydning. Kjøbstæderne have væsentligt støttet deres Indsigelse mod Reformen derpaa, at Loven af 29de December 1850 skulde betragtes som en endelig Opgjørelse, og at de Forpligtelser, der ved samme vare paalagte dem, skulde de opfylde for den der bestemte Godtgjørelse; men de nye Forbringere, som Krigsministeriet kunde opstille, og Staten vilde gennemføre, meente de ikke burde falde dem til Last. Sagen vil nu stille sig saaledes — det er kun en calculatorisk Beregning, da naturligtvis Ingen vil med Bestemthed kunne sige, hvor stor denne Meerudgift vil blive — at naar den hele Udgift til Genmandsquarterer, forsaavidt den overstiger det faste Bidrag, fordeles mellem Staten og Communerne i Forholdet $\frac{2}{3}$ og $\frac{1}{3}$, vil Forholdet blive det samme som nu; thi man tør regne paa, at den forøgede Udgift ved Indførelsen af Genmandsfenge ikke vil blive mere end en Tredeleed. Det vil altsaa være Staten, der kommer til at bære den Meerudgift, som følger af denne Lov, medens den virkelige Udgift til Quarterer vil blive den samme for Kjøbstæderne som nu. Jeg troer ikke, at der fra Kjøbstædernes Side kan gjøres nogen Indvending imod Lovforslaget, men jeg troer endogsaa, at det, saaledes som det er ændret af Folkethinget, vil blive modtaget med Glæde; thi der gives allerede flere Kjøbstæder, som uden at oppebie Loven have gennemført denne Reform, i Erkjendelse af at den var retfærdig og billig.

Mosenørn: Det, jeg vilde bemærke, er nu for en væsentlig Deel udtalt af den høitærede Indenrigsminister. Jeg vilde kun sige, at naar jeg med fuld Fortrøstning giver Lov-

forslaget, som det foreligger, min Stemme, skal jeg ifølge de Overveielser, der hos mig ere gaaede forud herfor, lade ude af Betragtning Hensynet til, hvorvidt Kjøbstæderne i Almindelighed eller enkelte Kjøbstæder i Særdeleshed skulde være overbebyrdede. Om Hensigtsmæssigheden, ja jeg kunde sige Nødvendigheden af den Foranstaltning, der tilsigtes ved det foreliggende Lovforslag, kan der fornuftigvis ikke reises Tvist. Men ligesom det forekommer mig klart, at det vilde være i højeste Grad ubilligt, om man vilde forlange, at de enkelte Communer skulde give noget Bidrag til Sværffattelsen af denne Foranstaltning, troer jeg, at man igrunnen har Anledning til at være de Communer taknemlig, som ved ikke at ville gaae ind paa den Overenskomst, som Indenrigsministeren ved Finantsloven har bemyndiget til at træffe, have foranlediget, at Sagen blev ordnet paa en saaa tilfredsstillende Maade som den, der tilsigtes ved Lovforslaget, som det nu foreligger, nemlig at Foranstaltningen gennemføres ubelukkende paa Statskassens Bekostning. Idealet vilde naturligtvis være, at Bekostningen blev udredet af Monarchiets Kasse. Men naar man ikke kan naae Idealet, maa man være tilfreds med at nærme sig det saa meget som muligt, og det gjør man, jo mere man lader Udgiften komme til at hvile paa en større Commune — om jeg maa bruge dette Udtryk — istedetfor paa den enkelte Commune. Hvad der ellers kan tale for, at en Deel af Udgifterne bæres af den enkelte Commune — hvilket dog maaskee ikke har været Hensigten med Frdn. af 1816, da den der bestemte Godtgjørelse muligvis dengang svarede til den virkelige Udgift — det kan ikke bringes til Anvendelse paa den Udgift, der her er Tale om. De mindre Næringsbrugere i Kjøbstæderne have nemlig vel utvivlsomt Fordeel af Garnisonerne; men at skaffe Genmandsfenge til de Menige vil medføre en Udgift, hvortil der ikke svarer nogen Fordeel for Næringsbrugerne. Jeg vil derfor anbefale Landstinget at vedtage Loven, som den er kommen fra det andet Thing.

Wessely: Hvorvidt det er rettest, at Udgiften til Indquarteringen afholdes af Monarchiets eller Kongerigets Kasse, eller hvorvidt